

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI

z dnia 2018 r.

zmieniające rozporządzenie – Regulamin urzędowania sądów powszechnych

Na podstawie art. 41 § 1 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. z 2018 r. poz. 23, 3, 5, 106, 138 i 848) w związku z art. 20 ustawy z dnia 12 lipca 2017 r. o zmianie ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1452) zarządza się, co następuje.

§ 1. W rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dnia 23 grudnia 2015 r. – Regulamin urzędowania sądów powszechnych (Dz. U. poz. 2316, z późn. zm.¹⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w § 19:

a) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Kierownikiem sekcji wydziału jest wyznaczony przez prezesa jeden z sędziów, asesorów sądowych lub referendarzy sądowych orzekających w wydziale.”,

b) uchyla się ust. 3;

2) po § 41a dodaje się § 41b w brzmieniu:

„§ 41b. Wykonując obowiązek, o którym mowa w art. 82a § 1 ustawy, w tym na podstawie delegacji służbowej, sędzia może zgłosić nieobecność w wymiarze do 10 dni roboczych w roku. Szkolenie lub korzystanie z innej formy doskonalenia zawodowego ponad zakres określony w zdaniu pierwszym jest niezależne od wykonywania obowiązków służbowych.”;

3) w § 43:

a) ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. Czynności w sprawie zakończonej lub zawieszonyj, jeżeli referent nie orzeka już wydziale lub z innych przyczyn nie może podjąć czynności, podejmuje przewodniczący wydziału. Jeżeli po podjęciu czynności okaże się, że sprawa wymaga rozstrzygnięcia co do

¹⁾ Zmiany wymienionego rozporządzenia zostały ogłoszone w Dz. U. z 2016 r. poz. 418, 517, 970 i 2070 oraz z 2017 r. poz. 1527 i 2481.

istoty sprawy, podlega ona ponownemu przydziałowi. Przewodniczący wydziału może zarządzić ponowny przydział także innych spraw zakończonych lub zawieszonych.”,

b) ust. 10 otrzymuje brzmienie:

„10. Przepis ust. 9 stosuje się odpowiednio do wniosków o przedłużenie tymczasowego aresztowania oraz zażaleń w przedmiocie tymczasowego aresztowania dotyczących jednego postępowania przygotowawczego lub zażaleń w sprawach wykonawczych dotyczących jednego skazanego, chyba że ze względu na liczbę środków odwoławczych przewodniczący wydziału zarządzi odrębny przydział części zażaleń.”,

c) po ust. 13 dodaje się ust. 13a w brzmieniu:

„13a. Jeśli czas oczekiwania na rozprawę apelacyjną przekracza 6 miesięcy od wyznaczenia referenta, przewodniczący wydziału może określić czas, po którym apelacje rejestruje się w systemie informatycznym obsługującym narzędzie informatyczne, o którym mowa w ust. 1. Sprawy wymagające podjęcia czynności niecierpiących zwłoki są rejestrowane niezwłocznie.”;

4) w § 43a:

a) ust. 5 i 6 otrzymują brzmienie:

„5. Po delegowaniu sędziego na podstawie art. 77 § 9 ustawy przewodniczący wydziału określa liczbę spraw do przydzielenia temu sędziemu przez narzędzie informatyczne.

6. Zamiast losowego przydziału ławników do sprawy można podzielić ławników losowo na grupy przypisane do referenta, który przydziela je do poszczególnych spraw. Jeżeli nie jest możliwe przypisanie do sędziego grupy co najmniej 6 ławników, można przypisać jedną grupę ławników dwóm sędziom.”,

b) po ust. 6 dodaje się ust. 6a w brzmieniu:

„6a. Przepisu ust. 6 nie stosuje się w sprawach karnych.”;

5) w § 45 ust. 1 i 2 otrzymują brzmienie:

„1. W przypadku pisemnej zgody wszystkich sędziów i asesorów sądowych orzekających w wydziale podział czynności może obejmować zwiększenie lub zmniejszenie sędziemu lub asesorowi sądowemu przydziału spraw określonego rodzaju.

2. Zgoda, o której mowa w ust. 1 nie jest wymagana w przypadku referendarzy sądowych, powierzenia sędziemu lub asesorowi sądowemu orzekania w sekcji oraz przydzielania sędziom delegowanym na podstawie art. 77 § 9 ustawy tylko niektórych rodzajów spraw.”;

6) w § 46:

a) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. W postępowaniach rejestrowych sprawy są przydzielane zgodnie z podziałem czynności, z wyłączeniem narzędzia informatycznego, o którym mowa w § 43 ust. 1. W szczególności dopuszcza się przydział spraw według przypisania poszczególnym orzekającym spraw dotyczących konkretnych pozycji właściwego rejestru, zapewniających równy przydział spraw.”,

b) ust. 4a otrzymuje brzmienie:

„4a. Przydział spraw referendarzom sądowym może nastąpić według numerów porządkowych sprawy lub przez narzędzie informatyczne inne niż określone w § 43 ust. 1.”;

c) ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. W sprawach związanych z wykonaniem orzeczeń sprawy są przydzielane zgodnie z podziałem czynności, z wyłączeniem zażaleń. W szczególności przydział spraw może nastąpić:

1) w wydziałach penitencjarnych według kryterium terytorialnego położenia jednostki penitencjarnej (zakładu karnego, aresztu śledczego) po określeniu jednostek penitencjarnych przyporządkowanych poszczególnym sędziom, w sposób zapewniający równy przydział spraw;

2) według rodzaju kary lub środka karnego;

3) referentowi, który wydał wykonywane orzeczenie;

4) referentowi, któremu według odrębnych zasad już została przydzielona sprawa związana z wykonaniem tego samego orzeczenia.”,

d) ust. 5a otrzymuje brzmienie:

„5a. W wydziałach upadłościowych i restrukturyzacyjnych przydział spraw może nastąpić z uwzględnieniem zasady przydziału jednemu orzecznikowi spraw upadłościowych i restrukturyzacyjnych dotyczących tego samego dłużnika, dłużników będących współnikami spółki cywilnej, małżonków oraz podmiotów, o których mowa w art. 215 ust. 5 ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. – Prawo upadłościowe (Dz. U. z 2015 r. poz. 233, z późn. zm.). Przewodniczący wydziału określa, ilu sprawom są równoważne sprawy przydzielone na tej podstawie.”;

7) w § 47:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Narzędzie informatyczne, o którym mowa w § 43 ust. 1, w losowaniu referentów nie uwzględnia sędziów i asesorów sądowych nieobecnych w pracy nieprzerwanie co najmniej 4 dni robocze, począwszy od losowania poprzedzającego pierwszy dzień nieobecności, pod warunkiem uprzedniego zarejestrowania nieobecności w systemie teleinformatycznym. Po okresie nieobecności, począwszy od losowania poprzedzającego pierwszy dzień obecności, narzędzie informatyczne przydziela sprawy tak, aby w okresie roku od rozpoczęcia nieobecności liczba spraw przydzielonych poszczególnym referentom w każdej kategorii była proporcjonalna do liczby dni pracy poszczególnych referentów z uwzględnieniem wskaźników przydziału.”,

b) po ust. 2 dodaje się ust. 3 w brzmieniu:

„3. Jeśli przewidywany termin rozpoznania zażalenia przypada w czasie planowanej nieobecności sędziego lub asesora sądowego, mogą oni zostać wyłączeni z przydziału tego zażalenia.”;

8) w § 48:

a) w ust. 1 w pkt 2:

– lit b-d otrzymują brzmienie:

„b) co najmniej 90% – sędzia będący członkiem kolegium sądu okręgowego, w obszarze właściwości którego limit etatów sędziowskich wynosi mniej niż 200, lub sądu apelacyjnego, w obszarze właściwości którego limit etatów sędziowskich wynosi mniej niż 900, zastępca przewodniczącego wydziału liczącego do 15 sędziów, asesorów sądowych i referendarzy sądowych, a ponadto zastępca rzecznika dyscyplinarnego, rzecznik prasowy i koordynator do spraw mediacji w sądzie okręgowym, w obszarze właściwości którego limit etatów sędziowskich wynosi mniej niż 200,

c) co najmniej 75% – sędzia będący członkiem kolegium sądu okręgowego, w obszarze właściwości którego limit etatów sędziowskich wynosi nie mniej niż 200, lub sądu apelacyjnego, w obszarze właściwości którego limit etatów sędziowskich wynosi nie mniej niż 900, zastępca przewodniczącego wydziału liczącego powyżej 15 sędziów, asesorów sądowych i referendarzy sądowych, a ponadto zastępca rzecznika dyscyplinarnego oraz rzecznik prasowy w sądzie apelacyjnym oraz w sądzie okręgowym, w obszarze właściwości którego limit etatów sędziowskich wynosi nie mniej niż 200, koordynator do spraw mediacji

w sądzie okręgowym, w obszarze właściwości którego limit etatów sędziowskich wynosi nie mniej niż 200, oraz kierownik sekcji,

- d) co najmniej 50% – sędzia, asesor sądowy lub referendarz sądowy pełniący funkcję przewodniczącego wydziału liczącego do 15 sędziów, asesorów sądowych i referendarzy sądowych, koordynator do spraw współpracy międzynarodowej i praw człowieka w sprawach cywilnych albo w sprawach karnych oraz wizytator, z tym że przy określaniu zakresu udziału wizytatora w przydziale spraw wpływających do wydziału uwzględnia się liczbę jednostek organizacyjnych w obszarze właściwości sądu apelacyjnego lub okręgowego, liczbę etatów sędziowskich, asesorskich i referendarskich w tych jednostkach oraz zakres zaplanowanych czynności nadzorczych,”

– lit. f otrzymuje brzmienie:

- „f) co najmniej 25% – sędzia pełniący funkcję prezesa lub wiceprezesa sądu, sędzia będący członkiem Krajowej Rady Sądownictwa, który nie pełni funkcji prezesa lub wiceprezesa sądu apelacyjnego lub okręgowego oraz sędzia delegowany do Biura Krajowej Rady Sądownictwa,”

– po lit. f dodaje się lit. fa w brzmieniu:

- „fa) co najmniej 15% – sędzia będący członkiem Krajowej Rady Sądownictwa, który pełni funkcji prezesa lub wiceprezesa sądu apelacyjnego lub okręgowego,”

– lit. g otrzymuje brzmienie:

- „g) co najmniej 10% – Rzecznik Dyscyplinarny Sędziów Sądów Powszechnych, Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego Sędziów Sądów Powszechnych, koordynator do spraw informatyzacji sądownictwa powszechnego oraz sędzia pełniący funkcję prezesa sądu liczącego powyżej 100 sędziów, asesorów sądowych i referendarzy sądowych.”

b) po ust. 1a dodaje się ust. 1b w brzmieniu:

„1b. Prezes sądu może wstrzymać na czas określony przydział spraw sędziemu wyznaczonemu do dokonania oceny kwalifikacji kandydata na stanowisko sędziowskie, w tym sędziemu wizytatorowi.”;

9) w § 49 po ust. 2 dodaje się ust. 3 w brzmieniu:

„3. Jeśli w sprawie karnej, zaliczonej do kategorii spraw rozpoznawanych na posiedzeniu, wyznaczono rozprawę, przewodniczący zarządza przydzielenie referentowi

o jedną sprawę mniej w odpowiedniej kategorii, chyba że na rozprawie uwzględniono wniosek złożony w trybie art. 387 § 1 K.p.k. lub ograniczono postępowanie dowodowe.”;

10) w § 51:

a) w ust. 1 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) jeżeli nie jest on obciążony obowiązkiem zakończenia spraw w wydziale, w którym dotychczas orzekał, przewodniczący wydziału zarządza przydzielenie temu referentowi liczby spraw odpowiadającej średniej wielkości referatu w danej kategorii w wydziale, w którym ma orzekać”;

b) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Przepis § 43 ust. 1 zdanie drugie stosuje się odpowiednio.”;

c) po ust. 3 dodaje się ust. 4 i 5 w brzmieniu:

„4. Przydział, o którym mowa w ust. 1, w pierwszej kolejności następuje z referatu oczekującego na podział, poczynając od spraw najnowszych. W przypadku potrzeby podzielenia referatu między kilku sędziów, o których mowa w ust. 1, sprawy w których już wyznaczono terminy posiedzeń mogą zostać podzielone według terminów sesji.

5. Przepisy ust. 1, 3 i 4 stosuje się odpowiednio w przypadku zwiększenia wskaźnika przydziału w związku z zaprzestaniem pełnienia funkcji lub rozpoczęcia przydziału w innej kategorii.”;

11) w § 52:

a) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Referat podlega podziałowi, jeżeli czas choroby lub planowana nieobecność referenta przekracza 6 miesięcy, chyba że średnia zaległość w wydziale jest większa. Przewodniczący wydziału może zarządzić podział referatu po 2 miesiącach choroby referenta, jeżeli jest to uzasadnione stanem zaległości w wydziale i przewidywanym dalszym czasem choroby. Podział referatu może zostać ograniczony do części spraw zgodnie z kryteriami określonymi zarządzeniem prezesa sądu.”;

b) po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:

„2a. Sprawy, których rozpoznanie nie wymaga przeprowadzenia rozprawy, mogą zostać podzielone, jeśli planowany lub faktyczny okres nieobecności referenta przekracza jeden miesiąc.”;

12) § 52a otrzymuje brzmienie:

„§ 52a. W przypadku zmniejszenia wskaźnika przydziału w określonej kategorii w związku z objęciem funkcji przewodniczący wydziału zarządza zmniejszenie przydziału

spraw sędziemu w tej kategorii o liczbę spraw stanowiącą iloczyn liczby spraw odpowiadającej średniej wielkości referatu w tej kategorii w wydziale oraz różnicy dotychczasowego i nowego wskaźnika przydziału.”;

13) w § 52b ust. 6 otrzymuje brzmienie:

„6. W przypadku niemożności podjęcia czynności przez zastępców lub pełniących dyżur przewodniczący wydziału wyznacza sędziego wykonującego obowiązki zastępcy lub pełniącego dyżur. Jeżeli zachodzi potrzeba wyznaczenia sędziego z innego wydziału, czynności w tym zakresie podejmuje prezes sądu.”;

14) w § 52d ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Sędziemu pełniącemu dyżur są przydzielane sprawy, co do których ustawa lub okoliczności wymagają ich rozpoznania w ciągu 72 godzin, z wyłączeniem wniosków o nadanie klauzuli wykonalności oraz spraw rejestrowych i wieczystoksięgowych. W szczególności pełniącemu dyżur są przydzielane:

1) sprawy, o których mowa w § 2 pkt 5 lit. b i j;

2) sprawy w postępowaniu przygotowawczym, w których przesłuchanie świadka przez sąd odbywa się na podstawie art. 185a–185c K.p.k.;

3) sprawy w przedmiocie rozpoznania wniosków o ustanowienie kuratora do reprezentowania interesów małoletnich pokrzywdzonych w postępowaniu karnym;

4) sprawy o odebranie osoby podlegającej władzy rodzicielskiej lub pozostającej pod opieką, wymagające wydania zarządzenia w trybie art. 569 § 2 K.p.c.;

5) sprawy, o których mowa w ustawie z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego;

6) sprawy rejestrowane w wykazie „K-opr”.”;

15) w § 54:

a) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Przydział spraw referendarzom sądowym w wydziałach, o których mowa w ust. 2, może następować przed podziałem spraw między wydziałami lub po podziale spraw między wydziałami według kryteriów ustalonych przez prezesa sądu.”,

b) dodaje się ust. 5 w brzmieniu:

„5. Jeżeli sprawa wymaga ponownego przydziału, stosuje się przepisy ust. 2 i 3, z wyłączeniem przydziału sprawy referendarzowi sądowemu.”;

16) § 59 otrzymuje brzmienie:

„§ 59. Przewodniczący wydziału w sądzie drugiej instancji zapewnia sprawne kierowanie do rozpatrzenia zaskarżonych orzeczeń, a także w przypadku wniesienia kasacji, skargi kasacyjnej, skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia, skargi nadzwyczajnej, wniosku o unieważnienie prawomocnego orzeczenia, o którym mowa w art. 96 § 1 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (Dz. U. z 2018 r. poz. 5) – sprawne wykonanie czynności z zakresu tych postępowań, aż do przedstawienia akt Sądowi Najwyższemu lub załatwienia sprawy w inny sposób.”;

17) po § 72 dodaje się § 72a w brzmieniu:

„§ 72a. 1. Na wniosek organizacji pozarządowej, której w zakresie zadań statutowych przysługuje prawo do wytaczania powództwa na rzecz osoby fizycznej lub przystępowania do strony w toczącym się postępowaniu cywilnym albo zgłoszenia udziału w postępowaniu karnym, udostępnia się wokandy sądowe w terminie 7 dni od dnia złożenia wniosku.

2. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, powinien zawierać określenie wydziału lub sekcji wydziału sądu, którego dotyczy, lub inne dane pozwalające określić wokandy, które mają zostać udostępnione, oraz wskazanie okresu, z którego wokandy mają zostać udostępnione.”;

18) w § 95:

a) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. W razie gdy sporządzenie pisemnego uzasadnienia orzeczenia przez przewodniczącego posiedzenia lub rozprawy lub sędziego sprawozdawcę nie jest możliwe lub napotyka przeszkody, których czasu trwania nie można przewidzieć, na zarządzenie przewodniczącego wydziału uzasadnienie sporządza inny sędzia, asesor sądowy lub ławnik, który brał udział w wydaniu orzeczenia. Jeżeli sporządzenie pisemnego uzasadnienia jest niemożliwe, przewodniczący wydziału czyni o tym wzmiankę w aktach sprawy.”;

b) po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:

„2a. W przypadku, o którym mowa w art. 92 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym, uzasadnienie może sporządzić przewodniczący posiedzenia lub rozprawy lub sędzia sprawozdawca nie orzekający już w sądzie, w którym zostało wydane orzeczenie, którego dotyczy żądanie sporządzenia orzeczenia, nadal zajmujący stanowisko sędziowskie, a także będący w stanie spoczynku. Przepis ust. 2 zdanie drugie stosuje się odpowiednio.”;

c) dodaje się ust. 5 w brzmieniu:

„5. Jeżeli przewodniczący rozprawy lub posiedzenia oraz sędzia sprawozdawca złożą zdanie odrębne od orzeczenia albo uczyni to sędzia pełniący obie te funkcje, przepisy ust. 2 i 4 stosuje się odpowiednio.”;

19) w § 107:

a) po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Akta spraw zakończonych udostępnia się organom, o których mowa w art. 89 § 2 ustawy o Sądzie Najwyższym, w tym prokuratorowi wykonującemu czynności związane z wniesieniem skargi nadzwyczajnej Prokuratora Generalnego.”,

b) po ust. 2 dodaje się ust. 2a–2e w brzmieniu:

„2a. Akta sprawy zakończonej przesyła się organom lub instytucjom, o których mowa w ust. 1 i 1a, niezwłocznie, nie później niż w terminie 7 dni, z zastrzeżeniem ust. 2b i 2c.

2b. W przypadku gdy akta sprawy zakończonej zostały udostępnione podmiotowi, o którym mowa w ust. 5 lub 6, a o udostępnienie tych akt wystąpił organ lub instytucja, o których mowa w ust. 1 lub 1a, przewodniczący wydziału zwraca się do tego podmiotu o niezwłoczny zwrot akt.

2c. W przypadku gdy o udostępnienie akt sprawy zakończonej wystąpił więcej niż jeden organ lub instytucja, o których mowa w ust. 1 i 1a, akta przesyła się tym organom lub instytucjom według kolejności wpływu ich wystąpień do sądu, chyba że istnieje uzasadniona potrzeba przesłania akt z pominięciem tej kolejności.

2d. W razie niemożności niezwłocznego udostępnienia akt sprawy zakończonej organowi lub instytucji, o których mowa w ust. 1 i 1a, z powodu wskazanego w ust. 2c informuje się o tym ten organ lub instytucję, wskazując przewidywany termin ich udostępnienia.

2e. W przypadku, o którym mowa w ust. 2b, udostępniając akta sprawy zakończonej, informuje się organ lub instytucję o wystąpieniach innych organów lub instytucji, którym akta będą udostępniane w dalszej kolejności. Zdanie pierwsze stosuje się odpowiednio w przypadku, gdy wystąpienie innego organu lub instytucji wpłynie do sądu po udostępnieniu akt.”,

c) po ust. 6 dodaje się ust. 6a w brzmieniu:

„6a. Zarządzając przesłanie akt sprawy zakończonej, przewodniczący wydziału określa termin zwrotu akt, uwzględniając czas potrzebny do dokonania odpowiednich czynności przez organ zwracający się o udostępnienie akt. Termin zwrotu akt w uzasadnionych wypadkach może zostać wydłużony.”,

d) ust. 8 otrzymuje brzmienie:

„8. Termin określony w ust. 7 nie dotyczy przypadku przesłania akt księgi wieczystej do sądu okręgowego w celu rozpoznania środka odwoławczego lub do Sądu Najwyższego

w związku z rozpoznawaniem skargi kasacyjnej, skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia, skargi nadzwyczajnej lub wniosku o unieważnienie prawomocnego orzeczenia, o którym mowa w art. 96 § 1 ustawy o Sądzie Najwyższym.”;

20) po § 107 dodaje się § 107a w brzmieniu:

„§ 107a. 1. W przypadku gdy Prokurator Generalny lub prokurator wykonujący czynności związane z wniesieniem skargi nadzwyczajnej Prokuratora Generalnego, zwracając się o przesłanie akt sprawy w celu rozważenia zasadności wniesienia skargi nadzwyczajnej, wystąpi do prezesa właściwego sądu apelacyjnego o przedstawienie opinii w przedmiocie dopuszczalności i celowości wniesienia tej skargi, prezes właściwego sądu apelacyjnego może sporządzić tę opinię, jeżeli uzna to za celowe, albo zawiadamia Prokuratora Generalnego lub prokuratora wykonujący czynności związane z wniesieniem skargi nadzwyczajnej Prokuratora Generalnego o tym, że opinia nie zostanie sporządzona.

2. Prezes właściwego sądu apelacyjnego może również przedstawić opinię, o której mowa w ust. 1, niezależnie od wystąpienia Prokuratora Generalnego lub prokuratora wykonującego czynności związane z wniesieniem skargi nadzwyczajnej Prokuratora Generalnego.

3. Opinię albo zawiadomienie, o których mowa w ust. 1, przesyła się wraz z aktami sprawy.

4. W przypadku sporządzenia opinii, o której mowa w ust. 1, akta sprawy przesyła się Prokuratorowi Generalnemu lub prokuratorowi wykonujący czynności związane z wniesieniem skargi nadzwyczajnej Prokuratora Generalnego niezwłocznie, nie później niż w terminie 30 dni od dnia wystąpienia o jej przedstawienie.”;

21) w załączniku nr 2:

a) w pkt 1 lit. e otrzymuje brzmienie:

„e) „5” – sprawy o symbolach statystycznych: 018, 019, 043, 048, 049a, 049b, 049, 057, 094, 304, 311, 312,”

b) w pkt 4 lit. e otrzymuje brzmienie:

„e) „5” – sprawy o symbolach statystycznych: 104, 104m, 104n, 104p, 141,”

c) pkt 7 lit. a i b otrzymują brzmienie:

„a) „os.fiz.” – sprawy dotyczące upadłości osób fizycznych nieprowadzących działalności gospodarczej,

- b) „os.praw.” – sprawy dotyczące upadłości przedsiębiorców, wspólników spółek handlowych oraz spółek z ograniczoną odpowiedzialnością i spółek akcyjnych nieprowadzących działalności gospodarczej,”
- d) w pkt 8 lit. c otrzymuje brzmienie:
„c) „3” – sprawy o symbolach statystycznych: 104, 105, 109,”
- e) w pkt 18 lit. b otrzymuje brzmienie:
„b) „2” – sprawy o symbolach statystycznych: 111, 123, 124, 125,”
- f) w pkt 19:
– lit. b otrzymuje brzmienie:
„b) „2” – sprawy o symbolach statystycznych: 013, 031, 033, 034, 035, 035wm, 042, 044a, 044, 049c, 049cf, 059, 063, 064, 074, 304k, 321,”
– lit. f otrzymuje brzmienie:
„f) „6” – sprawy o symbolach statystycznych: 014wk, 014oc, 047, 055, 056, 056s, 056rtz, 056rts, 100, 302, 303, 322, 325,”
- g) w pkt 22 lit. b otrzymuje brzmienie:
„b) „2” – sprawy o symbolach statystycznych: 233, 234, 294,”
- h) w pkt 23 lit. c otrzymuje brzmienie:
„c) „3” - sprawy o symbolach statystycznych: 104, 105, 108, 109, 111, 124, 125, 128, 129, 142,”
- i) w pkt 26 lit. b otrzymuje brzmienie:
„b) „2” – sprawy o symbolach statystycznych: 104m, 104osh, 104p, 104n, 108, 111, 125,”
- j) w pkt 33 lit. f otrzymuje brzmienie:
„f) „6” – sprawy o symbolach statystycznych: 018, 019, 043, 048, 049a, 049b, 049, 057, 094, 304, 311, 312,”
- k) w pkt 35:
– lit. b otrzymuje brzmienie:
„b) „2” – sprawy o symbolach statystycznych: 104m, 104n, 104p, 106, 106a, 111, 112, 122, 123, 124, 125, 126, 126a, 127, 129, 130, 141,”
– lit. c otrzymuje brzmienie:
„c) „3” – sprawy o symbolach statystycznych: 103a, 104, 109, 128,”
– po lit. e dodaje się lit. f w brzmieniu:
„f) „1 sędzia ” – zażalenia rozpoznawane w składzie jednego sędziego.”

- l) w pkt 36 po lit. e dodaje się lit. f w brzmieniu:
„f) „1 sędzia” – zażalenia rozpoznawane w składzie jednego sędziego.”
- m) po pkt 37 dodaje się pkt 37a w brzmieniu:
„37a. Repertorium „Pz”:
a) „1 sędzia” – zażalenia rozpoznawane w składzie 1 sędziego,
b) „pozost.” – pozostałe zażalenia.”
- n) po pkt 38 dodaje się pkt 38a w brzmieniu:
„38a. Repertorium „Uz”:
a) „1 sędzia” – zażalenia rozpoznawane w składzie 1 sędziego,
b) „pozost.” – pozostałe zażalenia.”
- o) w pkt 40:
– lit. c otrzymuje brzmienie:
„c) „3” – sprawy o symbolach statystycznych: 104, 104E, 109,”
– po lit. f dodaje się lit. g w brzmieniu:
„g) „1 sędzia” – zażalenia rozpoznawane w składzie jednego sędziego”
- p) w pkt 41:
– lit. b otrzymuje brzmienie:
„b) „2” – sprawy o symbolach statystycznych: 013, 031, 033, 034, 035, 035wm, 042, 044a, 044, 049c, 049cf, 059, 064, 063, 074, 304k, 321,”
– lit. f otrzymuje brzmienie:
„f) „6” – sprawy o symbolach statystycznych: 014wk, 014oc, 047, 055, 056, 056s, 056rtz, 056 rts, 100, 302, 303, 322, 325, 350, 351, 352, 353, 354, 355,”
– uchyla się lit. i,
- q) w pkt 42 po lit. g dodaje się lit. h w brzmieniu:
„h) o.konk.kons.” – sprawy rejestrowane w repertoriach „AmC”, „AmE”, „AmK”, „AmA”, „AmT”, „Amo”, „AmW”.”
- r) w pkt 44 uchyla się lit. b,
- s) w pkt 45 uchyla się lit. b,
- t) w pkt 46:
– lit. c otrzymuje brzmienie:
„c) „3” – sprawy o symbolach statystycznych: 104, 108, 109, 111, 124, 128, 129, 142,”
– po lit. c dodaje się lit. d i e w brzmieniu:

- „d) „w toku” – dla zażaleń w przedmiocie, który może wystąpić tylko w sprawie w toku postępowania (np. na zawieszenie postępowania),
- e) „1 sędzia ” – zażalenia rozpoznawane w składzie jednego sędziego.”,
- u) w pkt 47:
- lit. c otrzymuje brzmienie:
- „c) „3” – sprawy o symbolach statystycznych: 104, 109, 129,”
- po lit. c dodaje się lit. d i e w brzmieniu:
- „d) „w toku” – dla zażaleń w przedmiocie, który może wystąpić tylko w sprawie w toku postępowania (np. na zawieszenie postępowania),
- e) „1 sędzia ” – zażalenia rozpoznawane w składzie jednego sędziego.”,
- v) pkt 50 otrzymuje brzmienie:
- „50. Wykaz „Kp”:
- a) zażalenia na umorzenie lub odmowę wszczęcia postępowania przygotowawczego:
- „zaż.t. 20+” – sprawy powyżej 20 tomów,
- „zaż.t. 5-20” – sprawy powyżej 4 tomów do 20 tomów,
- „zaż.t. 1-4” – sprawy do 4 tomów,
- b) sprawy o przedłużenie stosowania tymczasowego aresztowania oraz o skierowanie podejrzanego na badania psychiatryczne połączone z obserwacją psychiatryczną w zakładzie leczniczym oraz o przedłużenie tej obserwacji (art. 203 K.p.k.):
- „p.w.t. 20+” – sprawy powyżej 20 tomów,
- „p.w.t. 5-20” – sprawy powyżej 4 tomów do 20 tomów,
- „p.w.t. 1-4” – sprawy inne, w tym do 4 tomów,
- c) „inne” – pozostałe sprawy rejestrowane w wykazie Kp.”,
- w) po pkt 50 dodaje się pkt 50a w brzmieniu:
- „50a. Wykaz „Ko”:
- a) „wyk.” - sprawy z zakresu postępowania wykonawczego,
- b) „inne” - pozostałe sprawy rejestrowane w wykazie „Ko”.”,
- x) uchyla się pkt 52,
- y) pkt 54 otrzymuje brzmienie:
- „54. Repertorium „Kz”:
- a) „post.t. 20+” – zażalenia na postanowienie sądu, sprawy powyżej 20 tomów,

- b) „post.t. 5-20” – zażalenia na postanowienie sądu, sprawy powyżej 4 tomów do 20 tomów,
 - c) „post.t. 1-4” – zażalenia na postanowienie sądu, sprawy do 4 tomów,
 - d) „zarz.” – zażalenia na zarządzenia.”,
- z) pkt 56 otrzymuje brzmienie:
- „56. Repertorium „AKz”:
- a) „post.t. 20+” – zażalenia na postanowienie sądu, sprawy powyżej 20 tomów,
 - b) „post.t. 5-20” – zażalenia na postanowienie sądu, sprawy powyżej 4 tomów do 20 tomów,
 - c) „post.t. 1-4” – zażalenia na postanowienie sądu, sprawy do 4 tomów,
 - d) „zarz.” – zażalenia na zarządzenia.”.

§ 2. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 7 dni od dnia ogłoszenia.

MINISTER SPRAWIEDLIWOŚCI

**Opracowano pod względem prawnym,
legislacyjnym i redakcyjnym**

ŻASTĘPCA DYREKTORA
Departamentu Legislacyjnego

Wojciech Ulitko

Uzasadnienie

Podstawą do wydania przedmiotowego rozporządzenia jest art. 41 § 1 ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych w brzmieniu nadanym ustawą z dnia 12 lipca 2017 r. o zmianie ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1452). Zgodnie z tym przepisem Minister Sprawiedliwości, po zasięgnięciu opinii Krajowej Rady Sądownictwa, określi w drodze rozporządzenia, regulamin wewnętrznego urzędowania sądów powszechnych określający: wewnętrzną organizację i porządek sądów, szczegółowe zasady przydziału spraw, sposób realizacji zadań związanych z funkcjonowaniem Europejskiej Sieci Sądowej w sprawach cywilnych i handlowych, porządek czynności w sądach, porządek funkcjonowania organów sądów i wykonywania zadań sędziów, asesorów sądowych i referendarzy sądowych pełniących funkcje kierownicze, tok czynności administracyjnych w sprawach należących do właściwości sądów, dopuszczalne systemy i rozkład czasu urzędowania, warunki i tryb udostępniania i przesyłania akt i dokumentów z akt oraz warunki udostępniania pomieszczeń dla uczestników postępowania, świadków i innych osób przebywających w sądach – uwzględniając zasady sprawności, racjonalności, ekonomicznego i szybkiego działania oraz potrzebę zapewnienia rzetelnego wykonywania zadań powierzonych sądom, a także potrzebę równomiernego i obiektywnego obciążenia sędziów, asesorów sądowych i referendarzy sądowych obowiązkami, zapewnienia zbliżonego prawdopodobieństwa udziału w składzie wieloosobowym, wykorzystania rozwiązań informatycznych do losowego przydziału spraw oraz zastosowania innych sposobów losowego przydziału spraw w przypadku braku możliwości korzystania z tych rozwiązań, jak również wprowadzenia podziału spraw na kategorie obejmujące sprawy o zbliżonym stopniu skomplikowania i pracochłonności.

Projekt ma na celu wprowadzenie w Regulaminie zmian o charakterze doprecyzującym i uzupełniającym dotychczasowe regulacje, w szczególności dotyczących:

1) Przydziału i losowania spraw, przy uwzględnieniu doświadczeń z pierwszego okresu stosowania Systemu Losowanego Przydziału Spraw, tj.:

- uregulowanie nieobecności sędziego z powodu szkolenia (§ 41b),
- odstąpienie od zasady niezwłocznego przydziału, w przypadku dużych zaległości w sprawach apelacyjnych (§ 43 ust. 13a),

- uniezależnienie specjalizacji od podziału na kategorie (§ 45 ust. 1 i 2),
- doprecyzowanie regulacji dotyczącej nieuwzględniania w losowaniu z uwagi na nieobecność (§ 47 ust. 1 i 1a),
- wprowadzenie możliwości wyłączenia z przydziału zażaleń sędziów, którzy będą nieobecni w okresie przewidywanego terminu rozpoznania zażalenia (§ 47 ust. 3),
- wstrzymanie przydziału spraw sędziemu wyznaczonemu do dokonania oceny kwalifikacji kandydata na stanowisko sędziowskie (§ 48 ust. 1b),
- zniesienie obowiązku stosowania Systemu Losowego Przydziału Spraw w razie przydzielenia do wydziału kolejnego sędziego lub asesora sądowego lub powrotu referenta, którego referat został w całości podzielony, jeśli nie jest on obciążony obowiązkiem zakończenia spraw w wydziale, w którym dotychczas orzekał (§ 51 ust. 1),
- zniesienie powiązania częściowego podziału referatu z podziałem spraw na kategorie (§ 52 ust. 2),
- wprowadzenie możliwości szybszego dzielenia referatów w sprawach rozpoznawanych na posiedzeniach niejawnych (§ 52 ust. 2a),
- zmniejszenie liczby przydzielanych spraw w miejsce wstrzymania przydziału w związku z objęciem funkcji (§ 52a),
- modyfikacja regulacji dotyczących ponownego przydziału sprawy sędziom, w których utworzono dwa lub więcej wydziałów rozpoznających sprawy z tego samego zakresu (§ 54 ust. 4 i 5).

2) Zróżnicowania wskaźnika procentowego udziału w przydziale spraw wpływających do wydziału sędziów pełniących funkcję koordynatora ds. mediacji, w zależności od tego, czy funkcja ta pełniona jest w sądzie okręgowym, w którego obszarze właściwości limit etatów sędziowskich wynosi mniej niż 200 oraz nie mniej niż 200 oraz zmianę tego wskaźnika w odniesieniu do sędziów będących członkami Krajowej Rady Sądownictwa (§ 48 ust. 1 pkt 2), jak również określenia wskaźników procentowych udziale w przydziale spraw w odniesieniu do rzecznika dyscyplinarnego i zastępców rzecznika dyscyplinarnego, zgodnie z nomenklaturą wynikającą z art. 112 ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych.

3) Przyznania organizacjom pozarządowym uprawnionym do wytaczania powództwa na rzecz osoby fizycznej lub przystępowania do strony w toczącym się postępowaniu cywilnym

albo zgłaszania udziału w postępowaniu karnym prawa do udostępniania wokand sądowych (§ 72a).

4) Uwzględnienia zmian wprowadzonych ustawą z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (Dz. U. z 2018 r. poz. 5) w szczególności instytucji skargi nadzwyczajnej oraz nadzwyczajnego środka zaskarżenia w postaci wniosku o unieważnienie prawomocnego orzeczenia, przysługującego w trybie art. 96 tej ustawy Prokuratorowi Generalnemu (§ 59 i § 107 ust. 8).

5) Sporządzania uzasadnienia orzeczenia w razie wystąpienia przez Sąd Najwyższy z żądaniem w trybie art. 92 ustawy o Sądzie Najwyższym (§ 95 ust. 2a).

6) Sporządzania uzasadnienia orzeczenia w razie zgłoszenia przez przewodniczącego składu, będącego jednocześnie referentem sprawy, zdania odrębnego (§ 95 ust. 5).

7) Przyznania podmiotom, o którym mowa w art. 89 ustawy o Sądzie Najwyższym, prawa do udostępnienia akt spraw zakończonych (§ 107 ust. 1a).

8) Uszczegółowienia regulacji dotyczącej udostępniania akt spraw (§ 107 ust. 2a-2e i ust. 6 Regulaminu).

9) Doprecyzowania określenia spraw dyżurnych oraz wskazania przykładowego katalogu tych spraw (§ 52d ust. 1), jak również zmiany regulacji dot. niemożności podjęcia czynności przez zastępcę lub pełniącego dyżur (art. 52b ust. 6).

10) Zmiany w załączniku nr 2 do Regulaminu obejmującym „Podział na kategorie w poszczególnych urządzeniach ewidencyjnych”.

Wśród zmian będących wynikiem doświadczeń z pierwszego etapu stosowania Systemu Losowego Przydziału Spraw zasadne było zrezygnowanie z regulacji umożliwiającej wstrzymanie wpływu na określony czas w przypadku objęcia funkcji przez sędziego. Zamiast wstrzymywania przydziału proponuje się, aby przewodniczący wydziału od razu określił, o ile spraw mniej ma dostać sędzia obejmujący funkcję, a SLPS automatycznie nie będzie przydzielał spraw temu sędziemu do czasu, aż inni sędziowie wylosują taką liczbę spraw, które – gdyby rozwiązanie z § 52a nie zostało zastosowane – przypadłyby danemu sędziemu.

Zaproponowano wprowadzenie możliwości wstrzymania przydziału spraw sędziemu wyznaczonemu do dokonania oceny kwalifikacji kandydata na stanowisko sędziowskie, w tym również sędziemu wizytatorowi. Rozwiązanie to uzasadnione jest koniecznością

zrekompensowania zwiększenia obowiązków obciążających sędziego w związku ze sporządzeniem oceny kwalifikacji.

Proponuje się całościowe uregulowanie podstaw do traktowania udziału w szkoleniu jako usprawiedliwionej, pełnopłatnej nieobecności (§ 41b). Taka nieobecność w wymiarze do 10 dni w roku będzie wprowadzana do ZSRK (Zintegrowany System Rachunkowości i Kadr), co spowoduje zmniejszenie przydziału spraw przez SLPS przez zaliczanie każdej przydzielanej sprawy za więcej niż jedną sprawę przez rok od początku nieobecności. Skutkiem tego jest przydział proporcjonalny do liczby dni roboczych pomniejszonej o liczbę dni nieobecności. Celem projektowanego przepisu jest niedopuszczenie do podziałów czynności, w których szkolenia do 10 dni w roku byłyby dyskryminowane w stosunku do innych nieobecności oraz zakazanie zmniejszenia przydziału w przypadku szkoleń w większym zakresie. Zwrot "jest niezależne od wykonywania obowiązków służbowych" został zaczerpnięty z art. 110a § 2 ustawy - Prawo o ustroju sądów powszechnych, gdzie jest interpretowany jako niepowodujący zmniejszenia przydziału spraw.

Odstąpienie w projektowanym § 43 ust. 13a od zasady niezwłocznego przydziału w razie dużych zaległości w sprawach apelacyjnych służyć ma temu, aby terminy rozpraw wyznaczonych w sprawach apelacyjnych nowego sędziego nie odbiegały znacząco od terminów w pozostałych referatach. Odroczenie przydziału w przypadku dużych zaległości zmniejsza referaty sędziów i ułatwia zarządzanie wydziałem odwoławczym (sekcją odwoławczą).

W przypadku dłuższego urlopu nie jest celowe przydzielanie zażeń bezpośrednio przed urlopem. Wyłączenie sędziego z przydziału (§ 47 ust. 3) nie będzie miało wpływu na wielkość przydziału, gdyż SLPS odpowiednio zwiększy przydział po powrocie z urlopu, aby uzyskać przydział proporcjonalny do liczby dni roboczych danego sędziego.

Jako błędne zostało ocenione powiązanie częściowego podziału referatu z podziałem na kategorie, wobec tego zaproponowano zmianę regulacji w tym zakresie. W przypadku potrzeby podziału nadwyżki referatu ponad średni referat (§ 52) nadwyżka będzie liczona osobno w każdej kategorii. Prezes sądu będzie mógł postanowić, że podziałowi w każdej kategorii ulegają np. sprawy najstarsze lub najnowsze.

Zaproponowane brzmienie § 51 ust. 3 umożliwi przydzielanie nowemu sędziemu wszystkich spraw wpływających do wydziału aż do osiągnięcia liczby określonej zgodnie z ust. 1. Jeśli w wydziale jest referat do objęcia, oznacza to przydzielenie spraw właśnie

z tego referatu. Proponowane brzmienie § 51 ust. 4 reguluje kolejność przydziału, jeśli referat oczekujący na podział jest większy od określonego zgodnie z ust. 1. Ponadto zdarza się, że w wydziale jednocześnie rozpoczyna pracę kilku sędziów lub jest kilka referatów do objęcia. Przepis § 51 ust. 4 zd. drugie umożliwi obejmowanie przez sędziów referatów w całości w zakresie spraw, w których już wyznaczono terminy.

Należy wskazać, że przepis § 51 ust. 1 odwołuje się do rozpoczęcia pracy w nowym wydziale, co jest zbyt wąskim ujęciem. Tzw. "budowanie referatu" jest potrzebne także w przypadku np. likwidacji sekcji wykonawczej lub anulowania przypisania sędziego do sekcji. Referaty w sprawach wykonawczych zawsze są małe w przeliczeniu na czas potrzebny do zakończenia wszystkich spraw w referacie. Sędziowie rozpoczynający orzekanie w sprawach spoza sekcji powinni otrzymać dodatkowy przydział tych spraw, na takich samych zasadach jak nowi sędziowie w wydziale. Dlatego proponuje się stosowanie przepisu w przypadku rozpoczęcia przydziału w nowej kategorii spraw, zamiast tylko w przypadku zmiany wydziału. Taka sama regulacja jest potrzebna na wypadek zwiększenia wskaźnika przydziału po zaprzestaniu pełnienia funkcji.

Zaproponowano zmianę regulacji mającej zastosowanie w razie niemożności podjęcia czynności przez zastępców lub pełniących dyżur. Jeżeli zdarzy się wyjątkowa sytuacja, gdy nadmiar pilnych czynności uniemożliwia ich wykonanie przez zastępców lub pełniących dyżur, losowanie nie jest właściwym rozwiązaniem. W takim przypadku przewodniczący wydziału jest osobą odpowiednią do wskazania, który z sędziów może podołać niespodziewanemu, dodatkowemu obowiązkowi.

Należy zauważyć, że podobnie jak w przypadku pełnienia funkcji rzecznika prasowego sądu, tak w przypadku koordynatora ds. mediacji, im większa liczba limitów etatów sędziowskich oraz sądów rejonowych w danym okręgu, tym większa liczba zadań i obowiązków spoczywających na sędzi pełniącym tę funkcję. Podejmowanie czynności należących do koordynatora ds. mediacji w dużych okręgach bez wątpienia wymaga większego zaangażowania czasowego niż w mniejszych okręgach. Dlatego zasadne jest zróżnicowanie w § 48 ust. 1 pkt 2 obciążenia koordynatora ds. mediacji w zależności od tego, czy funkcja ta jest pełniona w sądzie okręgowym, w którego obszarze właściwości limit etatów sędziowskich wynosi mniej niż 200 (90%) lub nie mniej niż 200 (75%).

Obciążenie dodatkowymi obowiązkami uzasadnia obniżenie wskaźnika udziału w przydziale spraw w odniesieniu do sędziów będących członkami Krajowej Rady

Sądownictwa oraz prezesów sądów liczących powyżej 100 sędziów, asesorów sądowych i referendarzy sądowych. Z tego też powodu przewidziano niższe obciążenie przydziałem spraw sędziów członków Krajowej Rady Sądownictwa pełniących jednocześnie funkcję prezesa lub wiceprezesa sądu apelacyjnego lub okręgowego.

Wokandy sądowe obejmujące sprawy rozpoznawane w danym dniu są udostępniane w budynku sądu w pełnym zakresie zawartości, również co do ujawnionych na nich danych osobowych, co służy realizacji zasady jawności rozpoznawania spraw przez sądy. W pozostałym zakresie, tzn. co do wokand archiwalnych bądź planowanych nie ma możliwości uzyskania pełnej ich zawartości. W trybie przepisów ustawy o informacji publicznej przekazywane są w szczególności dane statystyczne, a w ramach tego treść wokand po zanonimizowaniu znajdujących się na nich danych osobowych. Wobec tego zasadne jest przyznanie organizacjom pozarządowym uprawnionym do wytaczania powództw i przystępowania do toczących się postępowań cywilnych albo zgłaszania udziału w postępowaniach karnych uprawnienia do dostępu do wokand sądowych w celu umożliwienia im realizacji zadań wynikających z przepisów Kodeksu postępowania cywilnego i Kodeksu postępowania karnego.

Projektowane zmiany w Regulaminie urzędowania sądów powszechnych związane z wejściem w życie ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym zostały oparte na założeniu, że kształt rozwiązań związanych z funkcjonowaniem skargi nadzwyczajnej, jak również wniosku o unieważnienie prawomocnego orzeczenia, przysługującego w trybie art. 96 ustawy Prokuratorowi Generalnemu, na gruncie Regulaminu powinien co do zasady wpisywać się w regulacje dotyczące pozostałych nadzwyczajnych środków zaskarżenia. Wobec tego wyżej wskazane instytucje zostały uwzględnione w brzmieniu przepisów § 59 i § 107 ust. 8 Regulaminu.

Z uwagi na szeroki krąg podmiotów uprawnionych zgodnie z art. 89 § 2 ustawy o Sądzie Najwyższym do wniesienia skargi nadzwyczajnej, celowe stało się uregulowanie uprawnienia tych podmiotów do udostępnienia im akt spraw zakończonych. Należy bowiem zauważyć, iż nie wszystkim spośród podmiotów wymienionych w art. 89 § 2 ustawy o Sądzie Najwyższym przysługuje takie uprawnienie wynikające z odrębnych przepisów, o którym mowa w § 107 ust. 1 Regulaminu.

Mając na względzie treść art. 92 ustawy o Sądzie Najwyższym, zgodnie z którym Sąd Najwyższy może żądać sporządzenia uzasadnienia, jeżeli nie zawiera go zaskarżone

orzeczenie, należało uznać za racjonalne uregulowanie kwestii sporządzania uzasadnienia w sytuacji wystąpienia przez Sąd Najwyższy ze stosownym żądaniem. Mając na względzie termin do wniesienia skargi nadzwyczajnej określony w art. 115 § 1 ustawy o Sądzie Najwyższym, zasadnym stało się dopuszczenie możliwości sporządzenia uzasadnienia przez sędziego przewodniczącego posiedzenia lub rozprawy lub sędziego sprawozdawcę, jeżeli nie orzeka w danym sądzie, ale nadal zajmuje stanowisko sędziowskie, a nawet wówczas, gdy przeszedł już w stan spoczynku.

Należy zauważyć, że Regulamin w § 95 nie zawiera pełnej regulacji dotyczącej tego, kto ma sporządzić uzasadnienie orzeczenia, w szczególności w sytuacji, gdy przewodniczący składu będący jednocześnie referentem sprawy został przegłosowany i zgłosił zdanie odrębne. Nieracjonalne jest w takiej sytuacji utrzymywanie zasady, że jest on obowiązany sporządzić uzasadnienie orzeczenia. Wobec tego zasadne było dodanie w § 95 ust. 5, zgodnie z którym w powyższej sytuacji stosuje się ust. 2 (dotyczący sytuacji, gdy sporządzenie pisemnego uzasadnienia orzeczenia przez przewodniczącego posiedzenia lub rozprawy lub sędziego sprawozdawcę nie jest możliwe lub napotyka na przeszkody, których czasu trwania nie można przewidzieć), którego brzmienie uzupełniono o określenie, że wskazania osoby, która winna sporządzić uzasadnienie orzeczenia, dokonuje przewodniczący wydziału.

Należy zauważyć, że do zadań prezesa sądu należy sprawowanie zwierzchniego nadzoru administracyjnego nad wszystkimi sądami działającymi na obszarze apelacji, a w razie stwierdzenia możliwości zaistnienia przyczyn wniesienia nadzwyczajnego środka zaskarżenia od orzeczeń wydanych przez te sądy, zawiadomienia właściwego organu uprawnionego do wniesienia takiego środka. W związku z tym uzasadnionej jest wyposażenie prezesa sądu apelacyjnego w stosowny instrument, za pomocą którego mógłby on, o ile uzna to za stosowne, zająć stanowisko w przedmiocie celowości wniesienia takiego środka zaskarżenia, nie tylko wówczas gdy sam występuje z taką inicjatywą, ale również jeżeli czynności w tym celu podejmuje prokurator lub inny uprawniony organ. Szczególnie biorąc pod uwagę wprowadzone do ustawy o Sądzie Najwyższym przesłanki instytucji skargi nadzwyczajnej i brak dotychczasowego orzecznictwa sądowego w tym przedmiocie, celowe byłoby umożliwienie prezesowi sądu apelacyjnego zajęcia stanowiska w kwestii dopuszczalności i celowości wniesienia tej skargi, co również miałoby wpływ na kształtowanie jednolitości orzecznictwa sądowego na obszarze apelacji. Należy wyraźnie zaznaczyć, że uprawnienie prezesa sądu apelacyjnego do wydania opinii ma charakter

czynności z zakresu nadzoru administracyjnego i nie wkracza w dziedzinę, w której sędziowie są niezwiśli, a w swej merytorycznej treści odpowiada uprawnieniu prezesa do inicjowania postępowania o wniesienie nadzwyczajnego środka zaskarżenia wobec stwierdzenia z urzędu prawdopodobieństwa zaistnienia poważnego uchybienia odnoszącego się do prawomocnego orzeczenia sądu działającego na obszarze apelacji.

Projektowane rozporządzenie przewiduje również zmiany w załączniku nr 2 do Regulaminu obejmującym „Podział na kategorie w poszczególnych urządzeniach ewidencyjnych”.

W szczególności – zmiany pkt 41 i 42 wynikają z przesunięcia kategorii „o.konk.kons.” z repertorium "ACa" do repertorium "AGa". Zmiany w pkt 44-47 wynikają z przesunięcia kategorii „zażaleń w toku” z repertoriów "ACo" i "AGo" do właściwych repertoriów "ACz" i "AGz". Zmiany w pkt 50, 54 i 56 są wyrazem podziału spraw w tych repertoriach na kategorie zależne od liczby tomów akt. Natomiast usunięcie pkt 52 wynika stąd, że podział spraw w wykazie "Kp" na kategorie jest taki sam dla sądu rejonowego i okręgowego. W tym zakresie skorygowano błędny zapis w załączniku. Należy również zauważyć, że w SLPS wykaz "Kp" istnieje tylko w jednej wersji, wspólnej dla sądów rejonowych i okręgowych.

Przedmiot projektowanej regulacji nie jest objęty zakresem prawa Unii Europejskiej.

Rozporządzenie nie zawiera przepisów technicznych i w związku z tym nie wymaga notyfikacji, zgodnie z trybem przewidzianym w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039, z późn. zm.).

Projekt rozporządzenia został zamieszczony na stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej Ministerstwa Sprawiedliwości i Rządowego Centrum Legislacji, stosownie do art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingskiej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248).

<p>Nazwa projektu: Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości zmieniające rozporządzenie - Regulamin urzędowania sądów powszechnych</p> <p>Organ odpowiedzialny Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące: Ministerstwo Sprawiedliwości</p> <p>Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu: Pan Łukasz Piebiak – Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości</p> <p>Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu: Pan Wojciech Ulitko Zastępca Dyrektora Departamentu Legislacyjnego Ministerstwa Sprawiedliwości tel. 225212423</p>	<p>Data sporządzenia 25.04.2018 r.</p> <p>Źródło: Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 grudnia 2017 r. <i>zmieniające rozporządzenie – Regulamin urzędowania sądów powszechnych</i>¹</p> <p>Nr w wykazie prac: B387</p>
--	--

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Dotychczasowe doświadczenia z pierwszego etapu stosowania Systemu Losowego Przydziału Spraw (dalej: SLPS) wskazują na konieczność wprowadzenia szeregu zmian, mających na celu usprawnienie jego funkcjonowania. W szczególności dotyczy to:

- zrezygnowania z regulacji umożliwiającej wstrzymanie wpływu spraw na określony czas, w przypadku objęcia przez sędziego funkcji kierowniczej (np. prezesa sądu, wiceprezesa, przewodniczącego wydziału);
- rozwiązania dotyczącego zrekompensowania sędziemu wykonywania przez niego obowiązków w zakresie sporządzania oceny kwalifikacji kandydata na stanowisko sędziowskie;
- zmiany dotychczas stosowanej zasady powiązania częściowego podziału referatu z podziałem na kategorie spraw ze względu na stan zaległości w wydziale i przewidywany dalszy czas choroby sędziego lub asesora sądowego;
- niedostatecznego zróżnicowania w zakresie obciążenia sędziego dodatkowymi zadaniami, np. koordynatora ds. mediacji czy rzecznika prasowego sądu, w szczególności w dużych okręgach sądowych, w których wymaga się większego zaangażowania czasowego niż w mniejszych okręgach.

Jednocześnie, dostrzegając problem braku dostępu do wokand sądowych (w tym archiwalnych i planowanych) organizacji pozarządowych, uprawnionych do wytaczania powództw i przystępowania do toczących się postępowań cywilnych albo udziału w postępowaniach karnych, zachodzi potrzeba podjęcia stosownych działań legislacyjnych w przedmiotowym zakresie.

Ponadto zasadnym jest dostosowanie rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości - *Regulamin urzędowania sądów powszechnych* w zakresie czynności i podmiotów uprawnionych do składania skargi nadzwyczajnej oraz wnoszenia nadzwyczajnego środka zaskarżenia w postaci wniosku o unieważnienie prawomocnego orzeczenia, ze względu na wprowadzenie nowych rozwiązań prawnych, wynikających z ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. *o Sądzie Najwyższym*².

¹ Dz.U. z 2017 r., poz. 2481

² Dz.U. z 2018 r., poz. 5

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

Przedmiotowa kwestia nowelizacji rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 23 grudnia 2015 r. *Regulamin urzędowania sądów powszechnych*³ obejmuje zmiany w następującym zakresie:

- a) przydziału i losowania spraw, przy uwzględnieniu doświadczeń z pierwszego okresu stosowania SLPS, tj.:
 - uniezależnienie specjalizacji od podziału na kategorie,
 - doprecyzowanie regulacji dotyczącej nieuwzględnienia w losowaniu z uwagi na nieobecność,
 - wstrzymanie przydziału spraw sędziemu, wyznaczonemu do dokonania oceny kwalifikacji kandydata na stanowisko sędziowskie,
 - zniesienie obowiązku stosowania SLPS w razie przydzielenia do wydziału kolejnego sędziego lub asesora sądowego lub powrotu referenta, którego referat został w całości podzielony, jeśli nie jest on obciążony obowiązkiem zakończenia spraw w wydziale, w którym dotychczas orzekał,
 - zniesienie powiązania częściowego podziału referatu z podziałem spraw na kategorie,
 - zmniejszenie liczby przydzielanych spraw w miejsce wstrzymania przydziału, w związku z objęciem funkcji,
 - modyfikacja regulacji dotyczących ponownego przydziału sprawy w sądach, w których utworzono dwa lub więcej wydziałów rozpoznających sprawy z tego samego zakresu;
- b) zróżnicowania wskaźnika procentowego udziału w przydziale spraw, wpływających do wydziału, sędziów pełniących funkcję koordynatora ds. mediacji, w zależności od tego, czy funkcja ta pełniona jest w sądzie okręgowym, w którego obszarze właściwości limit etatów sędziowskich wynosi mniej niż 200 oraz nie mniej niż 200 oraz zmianę tego wskaźnika w odniesieniu do sędziów, będących członkami Krajowej Rady Sądownictwa;
- c) przyznania organizacjom pozarządowym, uprawnionym do wytaczania powództwa na rzecz osoby fizycznej lub przystępowania do strony w toczącym się postępowaniu cywilnym albo zgłaszania udziału w postępowaniu karnym prawa do udostępniania wokand sądowych;
- d) uwzględnienia zmian wprowadzonych ustawą z dnia 8 grudnia 2017 r. *o Sądzie Najwyższym*, w szczególności instytucji skargi nadzwyczajnej oraz nadzwyczajnego środka zaskarżenia w postaci wniosku o unieważnienie prawomocnego orzeczenia, przysługującego w trybie art. 96 powyższej ustawy Prokuratorowi Generalnemu;
- e) sporządzania uzasadnienia orzeczenia w razie wystąpienia przez Sąd Najwyższy z żądaniem w trybie art. 92 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. *o Sądzie Najwyższym*;
- f) sporządzania uzasadnienia orzeczenia przez innego sędziego, asesora sądowego lub ławnika, który brał udział w wydaniu orzeczenia, w razie zgłoszenia przez przewodniczącego składu, będącego jednocześnie referentem sprawy, zdania odrębnego;
- g) przyznania Prokuratorowi Generalnemu, Rzecznikowi Praw Obywatelskich oraz, w zakresie swojej właściwości, Prezesowi Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej, Rzecznikowi Praw Dziecka, Rzecznikowi Praw Pacjenta, Przewodniczącemu Komisji Nadzoru Finansowego, Rzecznikowi Finansowemu i Prezesowi Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, prawa do udostępnienia akt spraw zakończonych;
- h) uszczegółowienia regulacji dotyczącej szeregu czynności podejmowanych przez sąd, celem udostępniania akt

³ Dz.U. z 2015 r., poz. 2316 ze zm.

spraw zakończonych;

- i) doprecyzowania określenia spraw dyżurnych oraz wskazania przykładowego katalogu tych spraw, jak również zmiany regulacji dotyczących niemożności podjęcia czynności przez pełniącego dyżur lub jego zastępcę;
- j) zmiany w załączniku nr 2 do Regulaminu obejmującym „Podział na kategorie w poszczególnych urządzeniach ewidencyjnych”.

Powyższe zmiany mają na celu wprowadzenie w przedmiotowym regulaminie zmian o charakterze doprecyzującym i uzupełniającym dotychczasowe regulacje.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Z uwagi na szczegółowość proponowanych rozwiązań, odstąpiono od analizy prawnoporównawczej międzynarodowych regulacji w przedmiotowej kwestii.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Prokurator Generalny	1	Ministerstwo Sprawiedliwości	Zmiana uprawnień w związku z nowymi rozwiązaniami określonymi w ustawie z dnia 8 grudnia 2017 r. o <i>Sądzie Najwyższym</i>
Prezesa sądów apelacyjnych, okręgowych i rejonowych.	Dane wg stanu na dzień 16.03.2018 r. W sądach powszechnych ogółem powołanych było: 366 prezesów sądów, w tym - w sądach rejonowych – 314, - w sądach okręgowych – 41, - w sądach apelacyjnych – 11.	Ministerstwo Sprawiedliwości	Zmiana zasad przydziału spraw w SLPS.
Urzędnicy sądowi (w tym asystenci sędziego oraz inni pracownicy)	35 153 (asystenci sędziego – 3 689; inni pracownicy sądów – 3 204) – wg stanu na dzień 13.03.2018 r.	Ministerstwo Sprawiedliwości	Zmiana zasad obsługi spraw, w tym w SLPS.
Sędziowie	9 570 – wg stanu na dzień 13.03.2018 r.	Ministerstwo Sprawiedliwości	Zmiana zasad przydziału spraw w SLPS oraz sposobu uczestnictwa w przydziale spraw.
Asesorzy sądowi	349 – wg stanu na dzień 13.03.2018 r.	Ministerstwo Sprawiedliwości	Zmiana zasad przydziału spraw w SLPS oraz sposobu uczestnictwa w przydziale spraw.
Referendarze sądowi	1 966 – wg stanu na dzień 13.03.2018 r.	Ministerstwo Sprawiedliwości	Zmiana zasad przydziału spraw w SLPS oraz sposobu uczestnictwa w przydziale spraw.
Sąd Najwyższy	1	Ministerstwo Sprawiedliwości	Zmiana zasad procedowania

Organizacje pozarządowe	157 447 – wg. stanu na dzień 29.03.2018 r.	Baza organizacji pozarządowych ⁴	Prawo dostępu do wokand sądowych

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Projekt rozporządzenia zostanie udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej - na stronach internetowych Ministerstwa Sprawiedliwości, zgodnie z ustawą z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz.U. z 2017 r., poz. 248).

Ponadto zgodnie z przepisami uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. - *Regulaminu pracy Rady Ministrów* (M.P. z 2013 r., poz. 979 ze zm.) projekt zostanie udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji.

W ramach konsultacji publicznych i opiniowania projekt zostanie przedstawiony Krajowej Radzie Sądownictwa, Pierwszemu Prezesowi Sadu Najwyższego, Prokuratorowi Krajowemu, prezesom sądów, stowarzyszeniom zrzeszającym sędziów i poszczególne grupy pracowników sądownictwa, Naczelnej Radzie Adwokackiej, Krajowej Radzie Radców Prawnych, Krajowej Radzie Kuratorów, związkom zawodowym reprezentującym pracowników sądownictwa.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych

(ceny stałe z r.)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]												
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Łącznie (0-10)	
Dochody ogółem													
budżet państwa													
JST													
pozostałe jednostki (oddzielnie)													
Wydatki ogółem													
budżet państwa													
JST													
pozostałe jednostki (oddzielnie)													
Saldo ogółem													
budżet państwa													
JST													
pozostałe jednostki (oddzielnie)													

Źródła finansowania

Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń

Przedmiotowy projekt nie będzie wpływał na sektor finansów publicznych.

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

Skutki

Czas w latach od wejścia w życie zmian	0	1	2	3	5	10	Łącznie (0-10)
W ujęciu pie- duże przedsiębiorstwa							

⁴ <http://bazy.ngo.pl/lista-baz>

niężnym (w mln zł, ceny stałe z r.)	sektor mikro-, małych i średnich przedsię- biorstw								
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe								
W ujęciu nie- pieniężnym	duże przedsiębiorstwa	Test MŚP stosownie do zapisów art. 1 ustawy z dnia 2 marca 2017 r. o zmianie ustawy o swobodzie działalności gospodarczej (Dz.U. z 2017 r., poz. 460) Przedmiotowy projekt nie zawiera regulacji dotyczących majątkowych praw i obowiązków przedsiębiorców lub praw i obowiązków przedsiębiorców wobec organów administracji publicznej, a zatem nie podlega obowiązkowi dokonania oceny przewidywanego wpływu proponowanych rozwiązań na działalność mikro, małych i średnich przedsiębiorców, stosownie do zapisów ustawy z dnia 2 marca 2017 r. o zmianie ustawy o swobodzie działalności gospodarczej (Dz.U. z 2017 r., poz. 460).							
	sektor mikro-, małych i średnich przedsię- biorstw								
	rodzina, obywatele, gospodarstwa domowe, osoby niepełnosprawne oraz osoby starsze	Projektowane rozwiązania nie będą wywierały wpływu na wskazane grupy.							
Służba kuratorska i Policja									
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źró- deł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Projektowane zmiany nie będą miały wpływu na konkurencyjność gospodarki i przedsiębior- czość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli, gospodarstwa do- mowe, osoby niepełnosprawne oraz osoby starsze.								
8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu									
☒ nie dotyczy									
Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wyma- ganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).					☐ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy				
☐ zmniejszenie liczby dokumentów ☐ zmniejszenie liczby procedur ☐ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:					☐ zwiększenie liczby dokumentów ☐ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:				
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elek- tronizacji.					☐ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy				
9. Wpływ na rynek pracy									
Projektowane zmiany nie będą miały wpływu na rynek pracy.									
10. Wpływ na pozostałe obszary									
☐ środowisko naturalne ☐ sytuacja i rozwój regionalny ☐ inne:			☐ demografia ☐ mienie państwowe			☐ informatyzacja ☐ zdrowie			
Omówienie wpływu		Projekt nie będzie oddziaływał na przedmiotowe obszary.							
11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego									
Przewiduje się wejście w życie po upływie 7 dni od dnia ogłoszenia.									

12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?

Efekty wejścia w życie projektowanego rozporządzenia będą natychmiastowe i nie wymagają pomiaru.

13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)